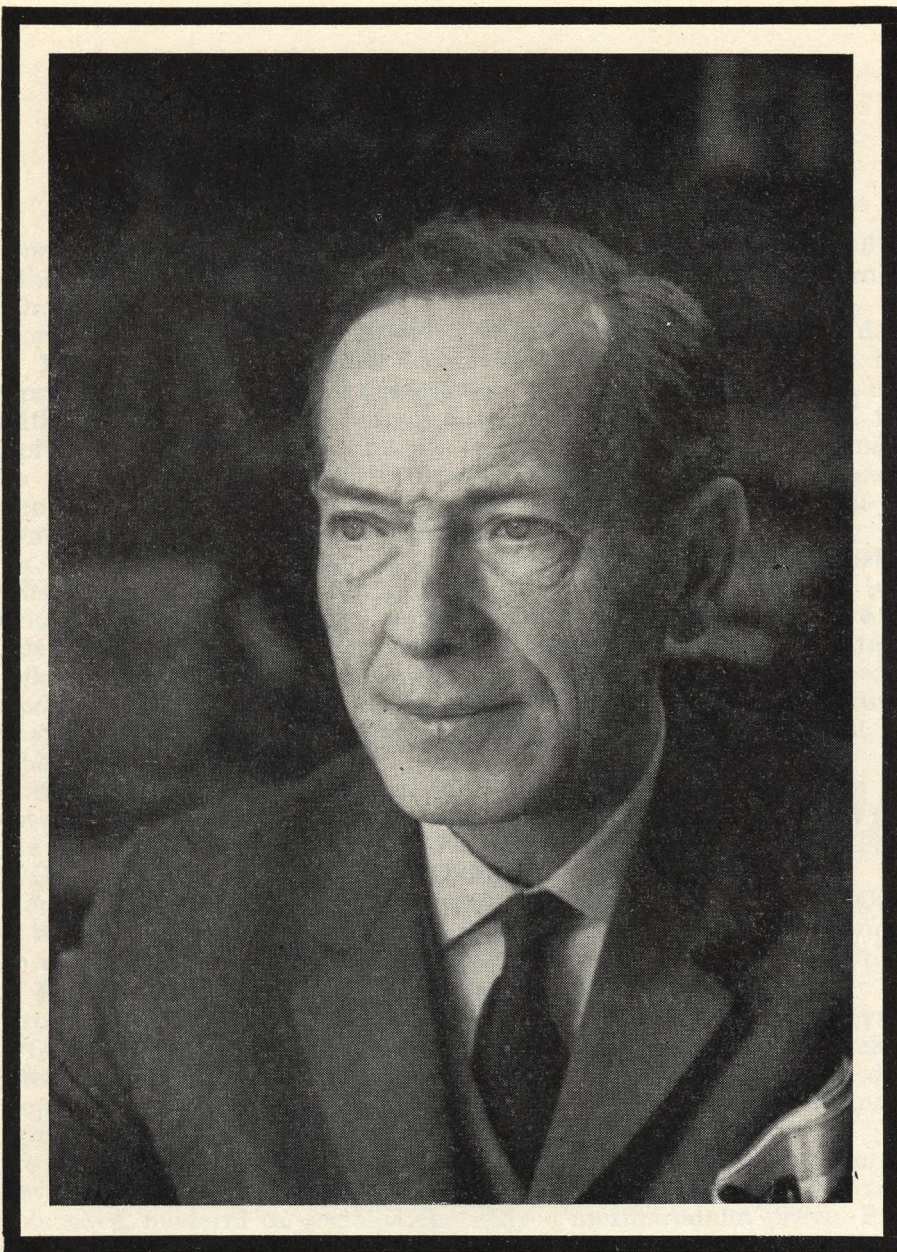

PROF. JUDr. VLADIMÍR OUTRATA

Za profesorem dr. Vladimírem Outratou

Dne 9. července 1970 zemřel po krátké těžké nemoci ve věku 61 let dlouholetý předseda redakční rady našeho časopisu, universitní profesor JUDr. Vladimír Outrata.

Narodil se 19. 4. 1909 v Čáslavi a po středoškolských studiích dosáhl v r. 1933 na právnické fakultě University Karlovy titulu doktora práv. Na právnické fakultě působil profesor dr. V. Outrata téměř 20 let a už od počátku to byla osobnost s nespornou autoritou učitele a vědce. K tomu jej předurčovaly nejen jeho hluboké znalosti vlastního oboru: mezinárodního práva veřejného, nýbrž i rozsáhlé všeobecné vzdělání, dlouholetá praxe v diplomatických službách, jazykové znalosti a v neposlední řadě skromnost i kultura ušlechtilého člověka.

Dr. Vladimír Outrata pracoval od r. 1935 v čs. diplomatických službách, nejdříve na ministerstvu zahraničních věcí a pak v kritických letech v uzlových místech: v Paříži, Londýně, v letech 1941–1945 v Moskvě a od r. 1948–1951 ve funkci čs. velvyslance ve Washingtonu. Byla to jistě, jak se říká, mimořádně úspěšná „kariéra“, ale ta nebyla nikterak důsledkem nahodilých okolností, nýbrž výsledkem jeho práce, píle, nadání, umění jednat s politickými osobnostmi i prostými lidmi a v neposlední řadě i jeho osobního kouzla.

S nevšední pílí a důsledností se už jako student připravoval pro další život: během studia na právnické fakultě studoval současně i na Vysoké škole obchodní, a po promoci další dva roky na právnické fakultě v Paříži; za války pak ještě na universitě v Oxfordu.

Není divu, že po skončení druhé světové války přichází v dr. V. Outratovi nejprve na Vysokou školu politickou a sociální v Praze a po skončení jeho diplomatické funkce ve Washingtonu na právnickou fakultu University Karlovy už vyzrálý profesor mezinárodního práva veřejného.

Profesor dr. Outrata byl také jedním z prvních vědeckých pracovníků, kteří budovali základy čs. marxistické vědy o státu a právu. Jeho překlady některých prací klasiků marxismu-leninismu, jeho úvody k těmto dílům a zejména jeho přednášky z tohoto oboru dosvědčují hluboké znalosti a pochopení této, tehdy pro mnohé teprve objevené, vědy.

Ve svých vědeckých pracích z oboru mezinárodního práva vykonal profesor dr. Outrata velkou práci, která jej právem charakterizuje jako zakladatele nové, moderní čs. socialistické vědy o mezinárodním právu. Profesor dr. Outrata měl zvláštní schopnost vyjadřovat i nejsložitější myšlenky jednoduchými a jasnými formulacemi, z nichž většina má originální povahu. Jeho učebnice „Mezinárodní právo veřejné“ (1960) se stala už klasickou příručkou pro velmi početné posluchače právnické fakulty. Přitom

jeho teoretické obecné úvody k jednotlivým oddílům mají vědeckou hodnotu převyšující význam učební pomůcky.

Vynikající jsou také jeho další práce. Jmenujme jen některé: Studie „Mezinárodně právní ochrana bezpečnosti státu“ (1955) je obecně uznávaným rozbořem právního systému Rady bezpečnosti. Práce „Předmět mezinárodního práva“ (1961) podala původní a dosud nepřekonané řešení obtížné otázky třídní povahy mezinárodního práva veřejného. Kromě vymezení obtížných a sporných pojmů teorie mezinárodního práva dala originální podnět k nové systematice mezinárodního práva.

Profesor dr. Outrata byl však nejen vynikajícím vědcem, nýbrž i znamenitým, úspěšným a oblíbeným učitelem. Celé generace studentů právnické fakulty budou vzpomínat na jeho přednášky, které měly vysokou úroveň. Jeho přednes byl logický a věcný. Každý cítil, že má před sebou vědeckého pracovníka a vysoce vzdělaného kulturního člověka. Posluchači ho měli rádi, neboť poznali, že věci rozumí a že se na problémy dívá v širokých souvislostech celé právní vědy i společenské praxe.

Pro profesora Outratu bylo charakteristické také to, že stejně odpovědně přistupoval k velké monografické práci, jako k vypracování posudků ke konkrétní teoretické otázce. Řada cenných výsledků jeho vědecké práce je uložena v elaborátech napsaných pro ústřední orgány, zejména pro ministerstvo zahraničních věcí. Namátkou také připomínám jeho posudek vypracovaný pro ministerstvo vnitra k otázce právní závaznosti mezinárodní smlouvy pro subjekty vnitrostátního práva, kde po skvěle provedeném rozboru zaujal nové, vlastní a nepochybně správné stanovisko. Čtenáře na posudcích profesora dr. Outraty zaujme i vytríbený sloh svědčící o literárním talentu.

Také v zahraničí byl profesor dr. Outrata známou a uznávanou osobností. Jeho přednášky a vědecké příspěvky na mezinárodních vědeckých konferencích budily vždy mimořádný zájem a pozornost nejen svým obsahem, nýbrž i formou a podrobnou znalostí světových i místních souvislostí. Také tady mohl využít svých praktických zkušeností dlouholetého diplomata i člena čs. delegace na Valném shromáždění OSN (1948, 1949 a 1950) a předsedy VI. (právního) výboru Valného shromáždění OSN.

Redakční rada AUC-Iuridica děkuje profesoru dr. Outratovi za mnohé. Především za jeho obětavou péči, aby úroveň časopisu rostla a byla hodna jména University Karlovy, dále za elán při výběru a podpoře mladých talentů a zejména za neocenitelné rady a kritické připomínky. Bylo až neuvěřitelné, jak profesor Outrata dovedl zasáhnout do diskusí o nejrůznějších speciálních otázkách, a to i v zdánlivě pro něj odlehlých vědních disciplínách. Upozorňoval nás i autory na další literaturu a práce obdobného charakteru; při tom vždy postupoval s vrozenou mu skromností a jemností.

Nezapomeneme na naše schůze, kdy v přestávkách nebo na konci přešla diskuse na literaturu, divadlo, hudbu, obrazy, dějiny umění apod. Často nás napadlo, jak obrovská musela být píle, vytrvalost a láska ke společenským vědám a umění, jestliže dovedly profesora Outratu k tomu, že si všechno toto kulturní dědictví v takovém rozsahu osvojil.

V profesorovi Outratovi stála v čele redakční rady osobnost plně si zasluhující vážnosti a úcty učitele University Karlovy. Měli jsme ho rádi a nikdy na něho nezapomeneme.

Z. L.